5-ASA preparaten

Medicatie bij de ziekte van Crohn of colitis ulcerosa

ijsselland ziekenhuis

Hier gaat het om u.

www.ysl.nl

Patiënteninformatie

Inhoudsopgave

1. Behandeling bij de ziekte van Crohn en colitis ulcerosa 3

2. De werking van 5-ASA preparaten 4

3. Het gebruik van de medicatie 4

4. Bijwerkingen 7

5. Heeft u nog vragen? 8

Uw MDL-arts (maag-, darm- leverarts) heeft u een 5-ASA preparaat voorgeschreven voor de behandeling van de Ziekte van Crohn of Colitis Ulcerosa. Om dit medicijn goed te kunnen gebruiken, is het belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. Lees daarom zorgvuldig deze folder.

1. Behandeling bij de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa

Bij patiënten met de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa zijn veranderingen in de werking van het afweersysteem vastgesteld. De oorzaak hiervan is nog niet bekend. Wel wordt er veel wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. Er wordt o.a. verondersteld dat het afweersysteem overactief reageert op bacteriën die zich in de darm bevinden. Sommigen noemen de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa auto-immuunziekten. Dat is een ziekte waarbij het afweersysteem de lichaamsweefsels niet herkent als lichaamseigen en ze probeert stuk te maken. Het staat in ieder geval vast dat de klachten worden veroorzaakt door uit de hand gelopen afweerreacties die ontstekingen van de darmwand veroorzaken. Elke behandeling met medicijnen bij de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties in de darmwand.

De meeste geneesmiddelen die worden gebruikt om de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa te behandelen werken ontstekingsremmend. De ziekte zelf geneest niet definitief door het gebruik van medicatie. Na het afbouwen of stoppen van deze medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

2. De werking van 5-ASA preparaten

Preparaten met 5-ASA (5-aminosalicylzuur) worden gebruikt om ontstekingen in de dunne en dikke darm te behandelen.
Er zijn orale (via de mond) en lokale (via de anus) 5-ASA preparaten. De tablet, capsule of korrels neemt u oraal in.
De werkzame stof die erin zit wordt pas in de darm afgegeven.
Lokale vormen van 5-ASA preparaten zijn de zetpil en het klysma. De 5-ASA remt de ontsteking in de darm.

Vaak adviseert de arts om het medicijn te blijven gebruiken, ook als er geen ontstekingsverschijnselen meer zijn. Dit noemen we een "onderhoudsbehandeling". Dit gebeurt om de kans te verkleinen dat de ziekte weer snel de kop op steekt.
Voorbeelden van preparaten met 5-ASA zijn: Mesalazine en sulfasalazine.

Helaas heeft deze medicatie niet bij iedereen een gunstig effect en ze kunnen zelfs bijwerkingen met zich mee brengen. Het is daarom belangrijk dat er een afweging wordt gemaakt tussen de voordelen en de nadelen.

3. Het gebruik van de medicatie

3.1 Mesalazine

Dit is een nieuwere generatie 5-ASA preparaten die geen zwavelverbinding bevatten, waardoor er veel minder bijwerkingen kunnen optreden. Mesalazine is verkrijgbaar als tabletten, granulaat (korreltjes), klysma's en zetpillen. Er zijn tabletten die voorzien zijn van een speciaal laagje dat er voor zorgt dat ze niet in de maag uiteenvallen, maar pas aan het **eind van de dunne darm en het begin van de dikke darm** waar het nodig is. Daarom moeten die tabletten in zijn geheel ingenomen worden. Voorbeelden zijn**: Asacol®, Mezavant® en Salofalk®.**

Daarnaast bestaan er tabletten en granulaat met 5-ASA dat er voor zorgt dat de 5-ASA geleidelijk in de **gehele dunne en dikke darm** vrijkomt. Een voorbeeld hiervan is **Pentasa®.**

De korrels moeten ook in zijn geheel ingenomen worden, op wat vla of yoghurt, omdat zij ook zijn voorzien van een speciaal laagje wat voor de geleidelijke afgifte zorgt. De tabletten mag u voor het innemen niet in water uiteen laten vallen of in tweeën breken. Niet op de korrels of tabletten kauwen anders werkt het speciale laagje niet meer.

Het gebruik samen met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kunt u Mesalazine preparaten in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken.
Vertel altijd uw huisarts, specialist en óók uw tandarts, welke geneesmiddelen u gebruikt.

Zwangerschap en borstvoeding

- Mesalazine preparaten kunnen tijdens een zwangerschap veilig gebruikt worden. Overleg wel met uw behandelend arts als u een zwangerschapswens heeft.
- Mesalazine kan in beperkte mate worden gebruikt tijdens de periode van borstvoeding. Overleg hierover wel altijd met uw behandelend arts, uw baby kan sneller last hebben van diarree.

Er is een specifieke folder 'IBD en zwangerschap'
*zie www.yslfolder.nl, zoekcode **MDL.057**.*

3.2 Sulfasalazine

Dit is een wat ouder middel dat al meer dan 50 jaar gebruikt wordt bij de behandeling van de Ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa. Het is er in tabletten, zetpillen en drank. Sulfasalazine heeft 2 componenten: 5-ASA en een zwavelverbinding.

Vooral de zwavelverbinding kan leiden tot bijwerkingen.
Voorbeeld: **Salazopyrine®**
De tabletten mag u voor het innemen niet in water uiteen laten vallen of in tweeën breken. Niet op de tabletten kauwen anders werkt het speciale laagje niet meer.

Het gebruik samen met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kunt u Sulfasalazine preparaten in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken.
Vertel altijd uw huisarts, specialist en óók uw tandarts, welke geneesmiddelen u gebruikt.

Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

- Bij mannen kan sulfasalazine gebruik leiden tot **tijdelijke** onvruchtbaarheid. Zodra er met het medicijn wordt gestopt is dat probleem verdwenen.
- Sulfasalazine preparaten kunnen tijdens een zwangerschap veilig gebruikt worden. Overleg met uw behandelend arts als u een zwangerschapswens heeft, want de arts kan altijd beslissen om de medicatie aan te passen of vervangen.
- Sulfasalazine kan in beperkte mate worden gebruikt tijdens de periode van borstvoeding. Overleg hierover altijd met uw behandelend arts, uw baby kan sneller last hebben van diarree.

Er is een specifieke folder 'IBD en zwangerschap'
*zie www.yslfolder.nl, zoekcode **MDL.057**.*

Aanvullende informatie

- Sulfasalazine kan de urine oranje/rood kleuren. U hoeft zich hier geen zorgen over te maken.
- Door het gebruik van Sulfasalazine kan de opname van foliumzuur verminderen in de darm. De arts kan u daarom zo nodig foliumzuurtabletten voorschrijven.

4. Bijwerkingen

4.1 Mesalazine

Mesalazine heeft in het algemeen weinig bijwerkingen.
De meest voorkomende bijwerkingen kunnen de volgende zijn:

- huiduitslag, jeuk
- misselijkheid
- diarree
- duizeligheid, hoofdpijn
- stemmingsveranderingen
- nierfunctiestoornis (zeldzaam). Hier merkt u zelf niets van, daarom wordt het bloed regelmatig gecontroleerd door de arts.

4.2 Sulfasalazine

De zwavelverbinding die in sulfasalazine is verwerkt kan bij patiënten de volgende bijwerkingen geven:

- misselijkheid, braken
- duizeligheid
- hoofdpijn
- huiduitslag
- verminderde eetlust
- blauwe plekken
- stemmingsveranderingen
- afwijkingen in het bloed
- nierfunctiestoornissen (zeldzaam). Hier merkt u zelf niets van, daarom wordt het bloed regelmatig gecontroleerd door de arts.

Let op: Waarschuw altijd uw MDL-arts of MDL-verpleegkundige als u plotselinge keelpijn, koorts of huiduitslag krijgt.
Dit kan te maken hebben met een storing in de aanmaak van witte bloedcellen in het beenmerg.

Indien u last heeft van mogelijke bijwerkingen, stop dan **nooit** met het gebruik, maar neem contact op met uw MDL-arts of MDL-verpleegkundige. In de bijsluiter van de apotheek staan alle overige bijwerkingen van het desbetreffende preparaat vermeld.

5. Heeft u nog vragen?

De MDL-verpleegkundigen begeleiden u tijdens de behandeling. Heeft u vragen of problemen, aarzel dan niet om contact op te nemen met de MDL- verpleegkundigen.

Telefonisch contact

Bel **010 – 258 51 80** (kies optie 2) op werkdagen (8.30 – 16.00 u).
Is het spoed? Geef dit dan duidelijk aan.
De assistente van het MDL-Centrum plant een belafspraak voor u in op het MDL-belspreekuur van die dag óf de dag erna.
De MDL-verpleegkundige belt u op het afgesproken tijdstip.

Contact per mail

U kunt mailen naar: **mdlcentrum@ysl.nl**

(Bron: Ferring BV)

Verder nog van belang
Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige krijgt. Vraag het hen als u meer wilt weten over onderzoek, operatie, gevolgen, risico's of andere behandelmogelijkheden.
Ontdek Mijn IJsselland De toegang tot uw eigen gegevens, dossier, afspraken en vragenlijsten **mijn-ijsselland**
Aanbevolen websites Betrouwbare medische informatie, aanbevolen door onze zorgverleners **aanbevolen-websites**
IJsselland Folders Al onze patiëntenfolders kunt u opzoeken en lezen in onze Folder Web App **folder app**